

La defensa de la muralla

Gerard Vázquez signa a 'Ella i els arquitectes' una ficció partint de fets històrics del 1714

El Born Centre cultural se suma al mapa del Grec puntualment, amb una peça que remet, un cop més, al Tricentenari, ja tancat. Va ser l'activista i director Damià Barbany el que va proposar al dramaturg l'aventura d'escriure una peça sobre arquitectura i defensa de les muralles de Barcelona. L'obra juga a confluïr en dos temps (l'entorn del 1714 i l'actualitat) a partir d'un codi senzill que convida l'espectador a fer un salt en el temps. L'obra, protagonitzada per Andrea Portella, Quim Lecina, Bernat Quintana i Víctor Álvaro, es representa a la sala Moragues del Born, des de dimecres fins diumenge. Gerard Vázquez, que fa pocs mesos va dramatitzar a partir d'un fet històric la tria del soldat desconegut per a la tomba de l'abadia de Westminster de les diferents trinxeres franceses (*Fang a les costelles*), utilitza elements documentats per bastir amb una certa credibilitat una història d'amor tràgica.

Un arquitecte francès, descendent del que va construir la Ciutadella a Barcelona just acabat el setge del 1714, torna a la capital catalana interessat per l'arquitectura defensiva militar. De pas, busca on es po-

den trobar les restes del seu avi, el cos del qual es diu que reposa a la capella de la Ciutadella (tot i que no s'ha pogut certificar on). Aquest viatge el trasllada al 1714, en què coneix un arquitecte municipal preocupat per reforçar la muralla abans de l'atac final del duc de Berwick i l'exèrcit borbònic. Una noia misteriosa, presumptament la xicota de l'arquitecte barceloní, el persuadirà. A la rivalitat per les formes de construcció s'hi sumarà aquesta lluita per aconseguir enamorar la noia.

Els tres protagonistes dubtaran què fer en el desenllaç del setge: si fugir o quedar-se. Segons admet Gerard Vázquez, l'obra no es decanta per la posició heroica o per la pragmàtica, però sí que volen plantejar-se si van ser necessàries tantes morts quan la defensa a la ciutat ja era una quimera. Però, com en molts altres muntatges (més èpics) estrenats amb motiu del Tricentenari (*Fang i setge o 1714, crònica d'un setge*, per exemple), també apareix la reacció dels barcelonins de l'endemà de la derrota: aixecar-se i tornar a treballar i "assolir una normalitat que, encara ara, no sabem ben bé quina és". A *Ella i els arquitectes* també apareixen els personatges històrics, però

no tenen forma humana, sinó que són tílles manipulats pels mateixos actors. Lecina és l'arquitecte adult barceloní; Quintana, el jove; Portella, la noia misteriosa, i, finalment, Víctor Álvaro defensa dos soldats dels exèrcits rivals.

Un cop més, la violència històrica

Un dels èxits de Gerard Vázquez més sonats és *l'Uuh!*, dirigit per Joan Font al T6 del TNC i inspirat en la repressió nazi i en les actuacions que Hitler gaudia pel seu aniversari. També és històrica la de *Fang a les costelles*. *Ella i els arquitectes* manté la continuïtat de ficcionar la història. L'autor considera que és una casualitat, però que sí que sovint li han comentat col·legues de

CRÍTICA JORDI BORDES

Un veritable *thriller* televisiu amb dosi de teatre de l'absurd. L'autor i director Antonio Morcillo ha sabut trobar un element real per desenvolupar la història de dos personatges enigmàtics. Un avi paga el viatge a Bangkok que té la sortida en un aeroport nou que resulta que no té ni avions. Se'l troba el vigilant de seguretat, que, mig desvagat, hi arrenca una conversa molt més profunda del que pugui semblar.

L'obra se serveix d'un text exigent, amb rèpliques que busquen una certa brillantor. Com si hi hagués una mena de combat per veure qui té la capacitat discursiva més

Absurd real però 'thriller' televisiu

desenvolupada entre els dos personatges. D'entrada, és un combat de cavallers, però, a mesura que avança, les línies vermelles es van destapant i es comprova la voluntat de canvi dels dos individus però des de posicions antagòniques. Hi ha l'ordre i hi ha la revolució. Però cap dels dos pot pre-

sentar-se com a emblema de res perquè es troben col·laborant (de manera més evident o menys) amb el mateix sistema que els fagocita.

Bangkok és una batalla de discurs políticament crític i compromès, sense decantar-se per cap bàndol. En tot cas, si algú guanya és la incapacitat de fer triomfar el canvi. El punt còmic (i ben real, d'altra banda) és la construcció d'un aeroport que ha costat milions i que val molt també fer-ne un manteniment abans de donar-lo per perdut. El valor és sempre relatiu en escenaris com el de la política i el de l'art d'aparentar.

Al peu de les ruïnes. Els actors, en una imatge promocional, al Born CC. GREC

professió de tota la seva producció que és un actor que centra bé la trama però que, a més, la situa en un context concret. La història permet uns referents comuns que ajuden a connectar amb l'espectador. Però res més. Les trames que planteja (la rivalitat per una dona encantadora entre dos arquitectes gelosos del seu projecte professional en una situació de conflicte real i perill per la supervivència, a *Ella i els arquitectes*) es podrien donar en altres contextos. Vázquez està convençut, però, que "el comportament varia segons l'època que es viu" i per això sempre insisteix a donar les coordenades de l'entorn on viuen els seus personatges en cada història teatral. *

Teatre comunitari amb Marsillach

La companyia de Blanca Marsillach, que ja ha treballat en diverses ocasions amb col·lectius amb diferents dificultats socials, ha iniciat un projecte comunitari que integrarà una desena de discapacitats i persones en risc d'exclusió social en una comèdia de tres textos del seu pare, Adolfo Marsillach. El resultat es podrà veure el 27 de juliol al CaixaForum. Posteriorment, el muntatge voltarà per Saragossa, Valladolid, Pamplona, Sevilla i Madrid. El projecte haurà aconseguit la integració laboral de 62 professionals. La nova aventura pretén que aquests col·lectius desenvolupin la majoria de les funcions (des d'auxiliar de direcció i producció, encarregat d'*attrezzo*, acomodador...). El repartiment el lideren les actrius Carolina Rovira (seleccionada per l'Institut del Teatre) i Adela Estévez.

VIAJANDO CON MARSILLACH / FELIZ ANIVERSARIO / YO ME BAJO A LA PRÓXIMA ¿Y USTED?

Dia i lloc: 27 de juliol (19.30 h) al CaixaForum de Barcelona.

'Fuenteovejuna' al pont del Diable

La companyia Obskené presenta aquesta nit, en el segon cap de setmana del festival Pas 2015, a Martorell, *Fuenteovejuna*. Es tracta d'una adaptació contemporània i de carrer del clàssic de Lope de Vega que explica la història del poble que, cansat de les atrocitats d'un comanador corrupte i violador, decideix unir-se per combatre i matar el seu opressor. El text original s'entrecreeu amb la dramaturgia d'Anna Maria Ricart per oferir una profunda reflexió sobre la societat, com ja ho van fer amb el seu espectacle *Trossos* estrenat a FiraTàrrrega el setembre del 2012. *Fuenteovejuna* va guanyar el premi Off de Calle Zaragoza (2013).

FUENTEOVEJUNA
(Breve tratado sobre las ovejas domésticas)

Companyia: Obskené

Dia i lloc: Avui, a les 21.30 hores, a tocar del pont del Diable.

PIIGS

El Festival de Dramaturgia sobre la Crisi arrenca aquest dilluns i s'allarga fins diumenge vinent a la Nau Ivanow. La proposta s'ha obert a dramaturgs d'arreu d'Europa que vulguin provar textos sobre les diverses crisis actuals. El festival inclou tallers, debats, xerrades amb públic i representacions teatrals.

Lliscar avall. Un moment de l'assaig al novembre, a Salt GLÒRIA SÁNCHEZ / ICONNA

La llibertat i el patinatge, a escena

Nao Albet i Marcel Borràs van estrenar a Temporada Alta un treball instintiu del món dels *skaters*. Ara el tornen a presentar a Barcelona, presumiblement, reformulat. L'objectiu és contraposar el pensament filosòfic sobre la llibertat (en un format còmicament estirat i pretensions) amb la manera de viure dels joves que patinen al pati del Macba, per exemple. Després d'una convivència a la sala d'assaig, comparteixen pensament, diàleg, cerveses i una certa coreografia que es construeix a partir del moviment d'aquests artistes sobre la seva fusta amb rodes. La llibertat és patinar des preocupadament.

LOS ESQUÉITERS

Dia i lloc: Al CCCB, del 22 al 25 de juliol.

Dafnis Balduz i Carlos Álvarez-Nóvoa interpreten molt bé els seus dos personatges. Amaguen parts d'informació del seu passat per fer-lo més complex. Potser el problema és que el text deixa massa interrogants oberts, massa camins possibles que acaben despistant l'espectador de la peripècia concreta (que no ho és, perquè tendeix a l'abstracció, de fet). De totes maneres, sí que s'identifica bé la tonada, la voluntat de denúncia amb un text de teatre de l'absurd o d'il·lusió fantàstica que se serveix amb un toc de *thriller* per allunyar-se del que podria ser una caricatura massa fàcil i gens interessant.

BANGKOK
Antonio Morcillo

Direcció:
Antonio Morcillo
Intèrprets:
Carlos Álvarez-Nóvoa,
Dafnis Balduz

Lloc i dia:
Diumenge 12 de juliol (fins al 2 d'agost) a la Villarroel